

**PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO
SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 4 W ANDRYCHOWIE
W ROKU SZKOLNYM 2022/2023**

Program obejmuje ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym, ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów postaw i kompetencji (personalnych i społecznych) warunkujących świadome i odpowiedzialne podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

I. CELE OGÓLNE

Celem orientacji zawodowej w klasach I –III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i pro aktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV –VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i pro aktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII –VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

II. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

2. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocowego poradnictwa kariery.

III. TREŚCI PROGRAMOWE

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III szkół podstawowych:

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;

2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;

3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;

3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI szkół podstawowych:

1. Poznanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkół podstawowych:

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

IV. GRUPA DOCELOWA I OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ PROGRAMU

Programem objęci są uczniowie klas I-VIII szkoły podstawowej. W realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są: dyrektor, doradca zawodowy, pedagog, psycholog, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej), nauczyciele wychowawcy w świetlicy szkolnej, nauczyciele biblioteki, pielęgniarka szkolna.

V. METODY I FORMY PRACY DORADCZEJ (OKREŚLONE W WSDZ)

Metody pracy doradczej:

- Metody aktywizujące (burza mózgów, giełda pomysłów, mapy myślowe)
- Drama – krótkie scenki i inscenizacje, odgrywanie ról
- Testy, kwestionariusze, ankiety, wywiad
- Metody plastyczne – kolaże, plakaty, mapy pojęciowe
- Metody audiowizualne - wykorzystanie Internetu jako narzędzi zdobywania informacji (programy i prezentacje multimedialne, filmy edukacyjne i zawodoznawcze) oraz dzielenia się zdobytą wiedzą (opracowywanie informacji edukacyjno-zawodowej na szkolną stronę internetową)
- Gry i zabawy
- Trening komunikacji i zachowań społecznych: rozmowy, mini-wykłady, pogadanki, dyskusje z uczniami
- Szkolna gazetka zawodoznawcza
- Informacje na stronie internetowej szkoły

Formy pracy doradczej:

- Indywidualne rozmowy z doradcą zawodowym na terenie szkoły
- Praca w grupach w ramach ramowego planu nauczania
- Spotkania z przedstawicielami lokalnych instytucji i urzędów

- Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, w tym z rodzicami i absolwentami
- Wycieczki do lokalnych firm, przedsiębiorstw i zakładów pracy
- Udział w dniach otwartych lokalnych szkół ponadpodstawowych
- Udział w targach edukacyjnych, targach pracy i konkursach zawodoznawczych
- Realizacja projektów dotyczących edukacji zawodowej

VI. TEMATYKA ZAJĘĆ REALIZOWANYCH Z WYCHOWAWCĄ

Propozycje tematów zajęć z zakresu orientacji zawodowej w klasach I-III realizowanych w ramach lekcji wychowawczych:

1. Zawody w mojej rodzinie.
2. Kim zostanę, gdy dorosnę?
3. Lubię to! – moje zainteresowania.
4. Mój typowy dzień.
5. Odkrywamy swoje talenty.

Propozycje tematów zajęć z zakresu orientacji zawodowej w klasach IV-VI w ramach lekcji wychowawczych:

1. Jak radzić sobie z presją rówieśniczą?
2. Sposoby spędzania wolnego czasu.
3. Wartości w moim życiu.
4. Na czym polega sukces zawodowy?
5. Jak budować relacje w grupie?

Propozycje tematów zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII w ramach lekcji wychowawczych:

1. Jak radzić sobie ze stresem przed klasówką/egzaminem?
2. Sztuka podejmowania dobrych decyzji.
3. Moja rola w życiu szkoły.
4. Wzmacniam poczucie własnej wartości.
5. Czy do końca znam swoją osobowość?

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Zaopiniowanie Programu realizacji Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego	wrzesień 2022 r.	dyrektor szkoły rada pedagogiczna
Przeprowadzenie cyklu 10 zajęć doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII	od września 2022 r.	doradca zawodowy
Przeprowadzenie lekcji wychowawczych w klasach IV-VIII i zajęć w klasach I-III w ramach realizacji treści programowych doradztwa zawodowego (2 scenariusze w poziomach klas)	cały rok szkolny	wychowawcy klas I-VIII
Realizacja treści programowych DZ na lekcjach przedmiotowych	cały rok szkolny	nauczyciele przedmiotów
Organizowanie konkursów, olimpiad, zawodów sportowych, imprez szkolnych wspierających rozwijanie zainteresowań i talentów uczniów	cały rok szkolny	wychowawcy nauczyciele
Gromadzenie, aktualizacja oraz udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych	cały rok szkolny	doradca zawodowy we współpracy z nauczycielami biblioteki
Organizowanie spotkań z przedstawicielami służb mundurowych	cały rok szkolny	psycholog szkolny wychowawcy klas
Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom	wg potrzeb	doradca zawodowy wychowawcy psycholog szkolny pedagog
Wspieranie nauczycieli w działaniach doradczych poprzez udostępnianie im informacji i materiałów do pracy z uczniami	cały rok szkolny	doradca zawodowy we współpracy z pedagogiem szkolnym
Wspieranie rodziców poprzez organizowanie spotkań szkoleniowo-informacyjnych	w czasie roku szkolnego	dyrektor doradca zawodowy pedagog szkolny

Współpraca z instytucjami wspierającymi działania szkolnego doradcy zawodowego	cały rok szkolny	doradca zawodowy
Koordynowanie udziału uczniów w dniach otwartych lokalnych szkół ponadpodstawowych	wg wytycznych szkół ponadpodstawowych	doradca zawodowy
Opracowywanie informacji edukacyjno-zawodowej na szkolną stronę internetową	cały rok szkolny	doradca zawodowy

Harmonogram może ulec modyfikacji.

W związku ze stanem zagrożenia epidemicznego decyzje o organizacji spotkań z pracodawcami, przedstawicielami lokalnych firm, przedsiębiorstw i zakładów pracy oraz udziale szkoły w targach edukacyjnych i targach pracy będą podejmowane na bieżąco i zgodnie z wytycznymi MEN.

Opracowała:

mgr Kinga Wójcik

Zmodyfikowała:

mgr Edyta Zwieńczak